

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Forretningsfører Sparekasseh. Ridder
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Avertissementsprisen er pr. Petitlinie
for Inserater paa Forsiden 15 Øre.
Almindelige Annonceer 1. Gang 10 Øre
efterfølgende Gange 5 Øre.

Nr. 149

Fredag den 11. Avgust 1916

4de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 1600 Exempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvaarlig.

Panamakanalens gyngende Sider.

—o—

Den sidste Tid har bragt ny
Efterretninger om de Farer, der
truer Panamakanalen. Nogle
Rejsebreve dernede fra, kunde
derfor paaregnes at have alm.
Interesse, selv om de har været
et Par Maanedes undervejs.

Panama.

Verdensudstillingen i St. Fran-
cisco var jo som bekendt den offi-
cielle Bekendtgørelse til Verden, at
nu kan man sejle direkte fra Hav
til Hav og spare Tusinder af Kilo-
meter, ikke at tale om Tid eller den
Fare, det gerne er at gaa om Kap
Horn.

Naturligvis gjorde Krigen ogsaa
her sig gældende, som man overalt
— ligegyldigt hvor paa Jorden —
mærker den; men der var det sæ-
ved Udstillingen, at trods Krigen var
den ikke alene en stor Sukces, men
ligevel en reel Profit. Overskudet
overgik selv de mest sangvinske Be-
regninger, der var gjort, inden man
endnu anede noget om Krigen.

Da Kanalen godt og vel var aab-
net, og store Skibe allerede var sej-
let gennem den, blev den som be-
kendt igen lukket, og al Trafik mel-
lem de to Have blev som før. Alle
andre Nationer vilde rystes ved et
saadant Uheld, men ikke Amerika-
neren, i den Slags Tilfælde har han
netop sin Styrke. Kanalen er igen
sat i Stand.

Verdenspressen telegraferede:
„Vulkanske Eruptioner har stoppet
al Trafik i Panamakanalen, der har
dannet sig Øer midt i Løbet. Cule-
bra-Snitlet er Centrum for underjor-
diske Jordrystelser; der er Udsigt til,
at dette kan gentage sig ret hyppigt.
Mon Nicaragua ikke vilde have væ-
ret bedre til Kanalprojekt end Pana-
ma?“ Saa vidt Pressen, men man
mærker godt, at den sidste Ytring
er smagløs.

I Virkeligheden forholder det sig
anderledes, som jeg havde Anledning
til at undersøge ved en Rejse, jeg
netop nu har foretaget til Panama,
for at se den igen efter hele seks
Aars Fravær.

1910 blev jeg som rejsende Kor-
respondent af et Blad i New York

sendt til Panama for at skrive om
Kanalen. Bladet var flot, som de
fleste amerikanske, betalte alle Udgif-
ter, naturligvis paa første Klasse, og
alle Avtoriteter var oversvømmende
i at vise mig og give mig alle Chan-
cer, for at lette mig Arbejdet. Fri-
kort til Jernbanen, frit Hotel paa
hele Kanal-Zonen, officielle Froko-
ster, en Fører o. s. v. I en hel
Maaned studerede jeg Ingeniørarbej-
det og rapporterede Resultaterne af
disse Undersøgelser, men da jeg op-
dagede, at man kun saa alt det, man
maatte se, tog jeg senere Arbejde
paa Kanalen og saa nu hele Projek-
tet med ny Øjne. Der var saa me-
get, man kunde faa at vide gennem
Samtaler i det daglige Liv, Mand og
Mand imellem. Der var mange ret
bagede Mennesker, baade Haand-
værkere og Ingeniører, der nu, da
jeg ikke mere var nogen officiel Per-
son, man skulde vogte sig for at ud-
tale sig aabent til, meddelte alt det,
de vidste.

I et halvt Aar arbejdede jeg ved
Kanalen og skrev samtidig til mit
Blad. Man kritiserede Maden som
usund; det var den ogsaa tit nok,
ikke fordi der blev sparet, snarere
blev der ødslet; af sanitære Hensyn
blev alt det, der var tilovers fra en
Dag til en anden brændt, og det
var ikke ringe Kvant, der paa den
Maade blev ruffet med. Men saa
at sige alt kom fra Amerika, bragt
ned i frossen Tilstand, naar det da
ikke var i Blikdaaser. Det var Sa-
gen; alt var første Klasses Varer,
men det var konserveret. Smagen
var ofte tabt, eller man fik virkelig
Giftstof i sig fra Daaserne. Der var
ikke noget at sige dertil, da der in-
gen fede Bondegaaarde laa i Zonen,
hvor man kunde faa frisk Kød fra el-
ler friske Æg eller Smør. Men det,
der i denne Sammenhæng har In-
teresse, er, at der var ogsaa Tale
den Gang om Jordskred. Flere ud-
talte sig om Muligheden for en
Standning af hele Foretagendet,
netop det, der nu er sket.

Det er ikke vulkanske Rystelser
eller underjordiske Hævninger af den
Art der har stoppet Panamakana-
len.

Det er det umadelige Tryk fra
Bjergene, der er Skyld i de Øer, der
har dannet sig ude i selve Kanalen
— men kun i Forbindelse med ny
Trove-Regn.

Regnfaldet her i Zonen er som be-
kendt meget stort, og denne Masse
af Væde trænger nu ned gennem
Culebra-Bjerget, der baade er af
Sten og Jord, og Vandet trykker
saa paa Siderne af Kanalen for at
komme ud; til Bunds kan det ikke
gaa, da der er Klippebund, men
saa trykker det Bunden op i Kana-
len.

Og der er desværre al Sandsyn-
lighed for, at dette vil gentage sig.
Men der er Raad for alt, og der blev
straks taget fat paa at forhindre en
Gentagelse. Man gik i Lag med at
beklæde hele Bjerget med Cement,
at give det et Overtræk, der hindrer
Regnen i at bløde igennem.

Det er et stort Stykke Arbejde,
der er for Haanden; at dette lykkes
er et nyt Bevis ikke alene paa
Amerikanernes Udholdenhed, men
ogsaa paa deres enestaaende Energi
Panama By — hvor forandret!
For seks Aar siden var det en ro-
mantisk lille spansk By, der bogsta-
velig laa og sov i det; man saa Føl-
gerne af de hyppige Jordskælve, der
havde hærget den, der var næsten
noget drømmende over den, alle de
gamle Kirker, Piazzaen, alle Palaz-
zoerne; i det hele taget det Indtryk,
man fik af Espana, var saa velgø-
rende. Det er ikke for inlet, at det
er den ældste By i Amerika.

Og nu er det anderledes, man er
helt i Amerika, men ikke det alene,
det er bleven en modbydelig Ne-
gerby.

Ganske vist har de forbudt Ne-
gerne at bo inde i selve Byen, men
hvad har det at sige, de fylder alle
Fortovene, de kører i Droskerne, de
sitter paa alle Restavranter, og de
trænger sig ind paa alle Beværtnin-
gerne!

Avtomobilerne suser gennem Ga-
derne, der er nu elektriske Sporvogne,
Gaderne er prydet med Skove af Te-
legrafpæle. Jeg ved ikke Mennesker,
der kan anbringe Telegrafpæle mere
synlige og paatrængende end Ame-
rikanerne; jeg tror, de Pæle minder
ham om Skove, som han jo har saa
sjelden Anledning til at tage ud i,
af bare Iver for at arbejde sig en
Pukkel til og spolere hele sit Sys-
tem.

Freden er borte i Panama, nu rege-
rer Pengene, store Kontorer er aab-
nede, og man mærker, at der er Puls
i Staden.

Men der er dog et eneste godt
Sted, et Sted med Ro og Fred; og
saa underligt det lyder, det er paa
et amerikansk Hotel.

Nu er „Hotel Tivoli“ ikke noget
almindeligt Hotel, alene Beliggenhe-
den er god, oppe paa et Bjerg med
vid Udsigt, og der er rigelig Plads.
Det ligger i Udkanten af Byen. Paa
Terrassen er en herlig Udsigt. Om
Dagen ejer man det helt, for saa sli-
der Amerikanerne i det, og da de
alle spiser paa akkurat den samme
Tid, kan man passende vælge en
anden, for at være sammen med
mere stilfulde Mennesker. Maden
er derimod barbarisk, og Priserne er
alligevel høje, men hvad gør det,
naar det er Alten og Stjernerne ly-
ser paa Himlen, og man sidder i
Flugtstolene ude paa Terrassen og
ser ind over Palmer og Lys; der er
helt stille, man er fri for Synet af
alle de vulgære Negre, der Dagen
lang har svirret om en. Det er i
det hele taget kun Amerikanerne,
der kan holde Negre ud. Her er
meget varmt om Dagen og en slem
stikkende Varme fuld af Væde, men
der er ogsaa Tider paa Aaret, da
Klimaet er bedre i Panama; og skønt
Kanalen kun er 40 miles lang, er
Klimaet i Colon helt forskelligt fra
det her. I Colon regner det vist
fire hundrede Gange om Aaret. Det
er da den staaende Vittighed.

Det lyser fra alle Lanterne i
Kanalen, der ligger store Dampere
og venter i Havnen. Panama er
spilelevende.
Ebbe Kornerup i „Svb. Av.“

Støj.

—o—

I vor moderne Tid er der ingen
Tvivl om, at vore Høreevner er et
af Menneskets mest misbrugte Or-
gane, thi det er ikke alene om Da-
gen, at det moderne Livs Spektakel
forfølger os i Form af Vogurummel,
Sporvognsklemten, Avtomobilhorn,
Fabriksfløjter, Gadesælgeres Raab
osv., nej ogsaa om Natten forfølger
Støjen mange nervøse Bybeboere
som en Mare, thi Hørselen er nem-
lig den Sans, der sidst spærrer for,
naar den sovende Tilstand indtræder,
og helt afspærres den aldrig, skriver
„Sundhedsbladet“.

At vi i Fremtiden, efterhaanden
som Støjen og Spektaklet i de store
Byer tiltager, maa komme ind paa
at gøre noget for at mindske den,
er aldeles sikkert, og det er da og-
saa allerede sket i enkelte store uden-
landske Byer, bl. a. i New York,
hvor Hestekøretøjer f. Eks. er for-
budt i en stor Del af Byen, og en-
kelt Kvarterer er lavet om til stille
Kvarterer, hvor Vognfærdslen kun er
tilladt paa en ganske bestemt Tid
af Dagen og aldrig om Natten. Der
er heller ingen Tvivl om, at det er
muligt at formindske Støjen ganske
betydeligt, uden at Færdssikker-
heden lider derunder.

Imidlertid maa de nervøse Bybe-
boere søge at hærde deres Nerver
og tage den faste Beslutning, at de
ikke bryder sig om denne, dette kan
gøres i mange Tilfælde. Som et ka-
rakteristisk Eksempel herpaa anfører
den bekendte Schweizer-Læge Dr.
Poul Dubois i Bern, at en Gang kom
en 40-aarig Neurasteniker til ham
med Klage over, at han blev saa
forfærdelig træt, led af Nedtryktheds-
tilstande, daarlige Fordøjelse og Søvn-
løshed. Men hvad der særlig pinte
ham, var hans Ømtalelighed over
for Støj. Naar han hørte Rumlen
paa Gaden, fik han Hovedpine. Jeg
fik ham anbragt i et Pensionat, men
næppe var han kommet der, før han
begyndte at klage over, at en Kob-
bersmed lige over for hamrede og
smedede hele Dagen, medens Patien-
ten sad og talte Hammerslagene,
desuden generede Vognfærdslen ikke
saa lidt, især da Gaden havde al-
mindelig Brølægning. Dette forekom
ham aldeles utaaleligt om Dagen.
Men om Natten var der Hunde, som
gøede i Nabogaarden, og Beboerne,
som kom for sent hjem. Han kom
derfor og fortalte mig, at han maatte
absolut bo paa et roligere Sted, el-
lers vilde Kuren slet ikke hjælpe.

Hr. M. sagde jeg: „Jeg kan ikke
skaffe Dem nogen anden Bopæl, og
hvis De vil følge mit Raad, saa skal
De netop blive boende, hvor De er,
ja jeg tilstaar endogsaa, at selv om
jeg havde et roligere Værelse, vilde
De næppe faa det“.

„Hvad siger De?“ udbød han,
det forekommer mig mindre elskvær-
digt af Dem“.

Ja, maaske, svarede jeg, men ikke,
hvis de rigtig forstaar mig. De øn-
sker at komme af med Deres Øm-
taalelighed over for Støj og Spek-
takel, som har plaget Dem i aae-
vis, dersom jeg skulde føre Dem ind
i et overordentligt roligt, flot udsty-
ret Værelse, vilde de maaske nok
befinde Dem bedre, men naar De
saa maatte forlade dette Værelse,
vilde De være endnu mere følsom.
De kender jo ogsaa til, at naar vi
en Tid har siddet i Mørket, saa kan
selv et lille Lys skære stærkt i Øj-
nene, og det er min Opfattelse, at
De aldrig kommer over denne Øm-
følsomhed for Lyde ved at kæle for
den. Jeg ønsker ikke at overdrive,
og jeg har heller ikke anbragt Dem
paa et Sted, hvor den værste Spek-
takel findes, men den Bopæl, jeg
har forskaffet Dem, er lige saa ro-
lig som Gennemsnittet. Overalt hvor
De kommer hen i Verden, vil der
være mere eller mindre Støj og
Spektakel, foraarsaget af den Virk-
somhed, som nu en Gang maa fore-
gaa, og da De jo ikke ønsker at leve
Deres Liv som Eremit paa et øde
Sted, og da deres Livsstilling for-
drer, at De maa bo i Byen, hvad
vil der saa blive af Dem, hvis vi
ikke kan faa Deres Følelser raske
igen?

„Men jeg kan ikke udholde dette
Spektakel, mine Ørenerven lider af
en ganske sygelig Overfølsomhed.“

De tager Fejl, Deres Høreevne er
tværtimod ganske normal. Det er
ikke Deres Ørne, der er saa følsom-
me, det er Deres øvrige Nervesystem.
Støj plager dem hovedsagelig, fordi
De har den Overbevisning, at de
ikke kan udholde den. Tro nu paa
mig, Deres Øren maa ikke høre an-
det end det, De ønsker at høre. De
maa ikke høre efter, hvor mange
Slag Kobbersmeden slaar. De ved
jo godt fra andre Sanser, f. Eks. Sy-
net, at De ser kun det, som De ser
eller ser paa, og vor Følsomhed
er stor i Forhold til, som vi skæn-
ker de forskellige Ting Opmærksom-
hed. Naturligvis kan et Spektakel
være saa stort, et Lys kan være saa
blændende, at vi er nødt til at lægge
Mærke til det, og jeg vil ikke for-
lange, at De skal lade være med at
skælve, hvis en Bombe springer lige
i Deres Nærhed, men nogen Støj og
Spektakel kan vi ikke undgaa i Li-
vet, og vi maa opdrage os til ikke
at lægge Mærke til det.

Paa Grund af Nervesvækkelse
mangler de Tilpasningsevne, men
sig til Dem selv: Jeg vil ikke bryde
mig en Døjt om disse Lyde, de er
slet ikke stærkere, end jeg godt kan
holde dem ud!

Efter tre Dages Forløb var Pati-
enten fuldstændig i Stand til at igno-
rere sin Overfølsomhed.

Der er mange Byboere, der træn-
ger til at bære sig lige saa fornuf-
tigt og forstandigt ad.

At bande.

—o—

En udmærket Præstemand kom en Gang til at sige: „Saa længe man er meget ung i Tøjet, er man tilbøjelig til at dele Menneskene i to Klasser: dem, der al Tid har deres Mund i Orden, og dem, der ikke kan lade være med at sætte „en lille en“ paa nu og da, ja somme Tider en større. De første er man tilbøjelig til at anse for de bedste Kristne, de andre er kun Muligvis-Kristne. Men efterhaanden som man bliver ældre, opdager man, at blandt dem med de pæne Munde er der adskillige, som har et stygt Sind og et ukærligt Hjerte, og hvis „rene“ Ord som oftest er ret tomme, og at de, der af og til lader en Skruptudse hoppe ud mellem Tænderne, tit viser sig at være kærlige og rejsindige Mennesker, ja endogsaa Mennesker, der ved Lejlighed kan sige et Ord, der tyder paa, at de staar i et ydmygt Forhold til Gud. Naturligvis er det galt, at de ikke holder deres Mund i Ave. Men jeg har for Resten den Tro, at Gud kan lettere faa en Mund gjort ren end et Hjerte.“ — Ja, det er en Side at se Banden fra.

En anden Side er det aldeles meningsløse i at bande. Der overgik et ungt Menneske den Tort, da han i et Selskab af andre unge Mænd bandede uhyre hyppigt, at en af dem vittigt sagde til ham: „Hør du, det er jo ikke nødvendigt, at du nævner Fandens Navn højt saa tit; du kan godt tænke paa ham i dit stille Sind endda!“ Det hjalp den Aften.

A. C. Larsen har meddelt os følgende Historie om idiotisk meningsløs Brud af den ondes Navn: „Jeg har i min Ungdom kendt en Jyde af en nu forsvunden gammeldags grovkornet Art. Han bekymrede sig ikke om Religionen og havde den føle Vane at bande ved enhver Lejlighed. Tillædigvis var han tillige Kirkeejer og maatte trods sin Gerighed indlade sig paa at lade Kirken reslavere. Da han efter Island-sættelsen indfandt sig med Synsmændene i Kirken for at bese den, blev han saa greben af den Forandring, der var foregaaet med den, at han begejstret udbød: „Nu er her — og saa bande han — bleven kønt“. Men pludselig besindede han sig, at han var i en Kirke, og saa skyndte han sig at tilføje: „Fanden forlade mig, at jeg bander i Herrens Hus“. Videre kan Meningsløsheden vel ikke drives.

Et tredje Synspunkt skal gøres gældende her, nemlig dette, at der er Overproduktion af Eder. Naturligvis er der i en vis Forstand al Tid Overproduktion af det, der er værdiløst eller skadeligt; thi det skulde jo slet ikke være til. Men jeg siger til noget andet: Bandede Producenterne falbyder tit deres Værer, Ederne, overfor Folk, der ikke har Spor af Brug for den Slags Ord. Dette burde de betænke, og som en Huskeseddel kan Budstikke-Bojsens bekendte Udtalelse maaske tjene. Han stod og talte med en Mand, der bandede uafsladelig. Det stødte Bojsen, og han indskød da i Samtalen: „Aa, kære N. N., hvis De aldrig bander ellers, skal De ikke gøre det for min Skyld“.

Da Hansen skulde lynch.

—o—

I et amerikansk Blad finder vi følgende lille Historie fra Byen Machias i Minnesota:

Helten, Erik Hansen, er efter Navnet at dømmes aabenbart dansk og beklæder Stillingen som Postekspedient i nævnte By. Han skal have et meget varmt Hjerte, og var den Anledning for nylig nær ved at blive

lynchet. Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

Hansen er gift og har to Børn, men i Stedet for at sidde hjemme hos Konen og lege med sine smaa tilbragte han altid sin Fritid hos en Skøjnømrer ved Navn Frances Allen. Han var meget indtaget i hende, og hun paa sin Side syntes ogsaa godt om vor unge og kraftig bygget Landsmand. Men den dejlige lille By Machias taaler ingen Kærlighedseventyr uden for de lovlige og konservative Grænser. Af den Grund samledes saa forleden tyve af Byens mest haandfaste Mænd; i slutet Trop begav de sig af Sted til Miss. Allens Hjem og bad om at maatte tale med Hr. Hansen. Men saa snart denne viste sig i Døren, blev han greben af 40 kraftige Arme, og nu gik det af Sted til den nærliggende Skov, hvor man straks traf de fornødne Forberedelser til efter alle Kunstens Regler at hænge Hansen i et Træ. Overfor disse sørgelige Fremtidsudsigter blev Hansen myg og tryglede om Naade og Barmhjertighed — om ikke for hans egen Skyld, saa i det mindste for Konens og Børnernes. Hans Dommere lod sig bevæge og lovede at udsætte hans Henrettelse paa ubestemt Tid, hvis han paa sin Side højt og helligt vilde love fremtidig at holde sig til sin ægteviiede Hustru. Dette lovede da ogsaa Hansen.

Men allerede tre Dage efter saa man ham paany styre sine Fjed mod det Hus, hvor hans elskede boede. Straks efter var de sammensvorne paa Benene, og denne Gang vilde Hansen næppe have undgaaet sin Skæbne, hvis ikke Sherifen paa Avtomobil var kommen til Miss. Allens Hjem før Lynchmændene. Der arresterede han øjeblikkelig Hansen og hans Elskede samt dennes Moder og Husværlen og lod dem sætte i Fængsel for at beskytte dem mod den dydige Hobs Raseri.

Skonnert Berggrens Forlis.

—o—

Skonnert „I. B. Berggren's Forlis ved Hammeren under den stærke Storm i Fredags er udførligt refereret i de bornholmske Dagblade og største Delen af den københavnske Presse, og Besætningens energiske Kamp for at føre Skibet i Havn, saavel som Kaptejnens opofrende Arbejde for at samle og redde Mandskabet, fortjener vor udelte Sympati og Tak.

Hvad er en Verdenskrigs Mord og Brænd og Avisernes lange Lister over de faldne, saarede og fangne? Det er efterhaanden for os blevet saa fjærrt og uvirkeligt mod den lille Katastrofe, der Fredag Formiddag truede med at berøve vort lille Samfund fem unge raske Mennesker. For Beboerne af Allinge-Sandvig var det derfor angstfulde Timer fra det Øjeblik Hammerfyret meddelte, at „Berggren“ var observeret synkefærdig, og senere, at nu sank den, og at Besætningen flød paa Vandet. Flere Motorbaade ilede til Hjælp, og det meldtes endelig, at nu havde en Baad frelst 4 og man kunde fra Fyret se, at der arbejdedes med de to, hvorfor Lægehjælp blev rekvireret. — Det var Øjeblikke fulde af Spænding, der først udløstes, da Baaden kom i Land og — alle var reddede!

At Mandskabet blev frelst skyldes Brødrene Hammer og Peter Larsen, der med deres kraftige Motorbaad „Pelikan“ straks stak til Søs og manøvrerede gennem den oprørte Sø, for at komme de skibsbrudne til Hjælp. Den kække Sømandsdaad blev bemærket fra Kysten, hvor Hundrede af Mennesker iagttog Redningsarbejdet.

I Boghandlen i Allinge er fremlagt en Liste til Paategning for dem,

der gerne vil yde Fiskerne Hammer og P. Larsen Erkendtighed for deres djærve Færd. Listen slutter den 1. September, hvorefter der indvarsles til Møde af de underlegnede, for at tage nærmere Bestemmelse om, under hvilken Form man bedst kan udvise Opmærksomhed.

Listen har følgende Ordlyd:

„Undertegnede Beboere ønsker at vise Besætningen paa Motorbaaden „Pelikan“, Sandvig, vor Anerkendelse af den smukt udførte Sømandsdaad ved Redningen af Skonnerten „I. B. Berggren's Besætning Fredag den 4. Aug. 1916.

Salg - eller ikke Salg.

—o—

Det forestaaende Salg af de vestindiske Øer St. Croix, St. Thomas og St. Jan har sat Sindene i de stærkeste Svingninger, og mange Kræfter er i Bevægelse — for og imod. Man bebrejder Regeringen, at den ikke har baaret sig fair ad, naar den lige til det sidste benægtede Salgsrygterne, og gør sig allehaande Gisninger over, hvorfor Amerikauerne nepop nn, da Panamakanalen efter Sigende er en Fiasko, vil betale os 25 Mill. Dollars for Øerne, naar de med lidt god Vilje 1902 kunde have faaet dem for 5, ja 1867, da vi gerne vilde af med dem for en Slik, forkastede Salget.

25 Millioner Dollars er forresten ikke til at kimse af, og hvis Allinge Sandvig Kommune ejede Øerne, vilde vort Byraad sikkert slaa til med Kyshaand. Her faldt de mange rare Penge sikkert i god Jord, men det øvrige Danmark har nu tjent saa meget paa de mange Gullasch-Baroner, at der lades haant om Penges Værdi og pukkes paa den nationale Selvstændighed.

Naar man ser bort fra de nationale Stemninger og Følelser, er Handelen rent forretningsmæssigt set meget fordelagtig, og Historien viser ikke faa Eksempler paa Salg af Kolonier uden forudgaaet Henvendelse til Befolkningen.

I 1803 solgte Napoleon den store fransk-amerikanske Koloni Louisiana til de forenede Stater for en Pris af kun 15 Mill. Dollars. Den store Feltherre havde ingen Forstaaelse af, at han ved denne Lejlighed for en forsvindende Brøkdæl af den virkelige Værdi bortsjakkede en Chance som, rigtig udnyttet, havde sikret Frankrig et af de mest lovende Kolonialrigter i Verden.

I 1867, samtidig med at vi handlede om Salget af vore vestindiske Øer, solgte Rusland hele Alaska for 7 1/4 Mill. Dollars til de forenede Stater. En Betaling af 25 Mill. Dollars i „Guld“ for vore smaa vestindiske Øer er et Vidnesbyrd om, at Amerika alligevel efter Panamakanalens Aabning tillægger St. Thomas en overordentlig stor Betydning.

— Salg eller ikke Salg bliver den kommende Uges Sensation, og selv om der ikke opnaas Enighed, bliver der dog et positivt Resultat, nemlig en forøget Efterspørgsel og Stigning af vestindiske og Ø. K. Aktier — og saa er maaske Hensigten naaet

I Køkkenhaven

har Skalloteløgene nu afsluttet deres Vækst og man kan de allerfleste Steder tage Løgene op og henlægge dem til Tørring i fri Luft. Man maa ikke afskære Bladene, men lade disse henvise paa Løgene.

Zittauerløgene og Rødløg vokser fremdeles, og det er ganske urigtigt nu at nedtræde Toppen, det maa man først gøre, naar Bladene gulner og Løgene har afsluttet Væksten, antagelig i første Halvdel af September Maaned.

Porrene vandes med Gødningssvand, ligesom Knoldselleri og Kaal-sorterne.

Man bør ikke skære Spidsen af Porrebladene eller fjerne de yderst-siddende Blade af Sellerierne, saa lidt som med en Kniv skære Rødderne af Selleriplantens Knold. Bladene og Rødderne er Planternes Mave og Lunger, og det er jo ikke sunt at undvære nogen af disse Dele.

De tillige Kartoffler optages, efterhaanden som deres Blade visner, og i deres Sted kan plantes Grønkaal eller Porre, saas Radiser, Salat, Kørvel eller Spinat.

Kartoflerne efterses desuden, om der skulde være Planter imellem, som er angrebne af Bladrullesyge. Saadanne Planter fjernes straks, da de kun bidrager til Svampens Udbredelse.

De sildige Kartoffler besprøjtes med Bordeauxvædske imod Kartoffelskimmel, og samtidig besprøjter man Selleriplanterne med samme Slags Vædske imod Sellerirust.

Tomatplanterne vandes med Gødningssvand og beskæres. Man fjerner alle Sidegrenene paa de to eller højst tre Hovedstammer, som man beholder. Derimod maa man ikke afskære hverken hele eller Halvdelen af Bladene.

Kruspersille er mange Steder i Aar angrebet af Fluelarver paa Roden og Toppen visner derfor ofte i større Plettner eller Striber paa Bedene.

Ofte er det klogest at opgive saadanne Bede straks og saa nye Bede eller Rækker af Kruspersille. Saaet nu, kan Planterne blive store nok til Overvintning, og man vil navnlig til næste Foraar kunne have udmærket Persille, skriver „København Havelidende.“

Hoorledes Tyskerne hjælper sig.

—o—

Garn og vævede Stoffer af Papir.

Tyskerne har under Krigen forstaaet at hævde deres Ry som dygtige Kemikere. Alle Udslag af deres Dygtighed paa dette Omraade er jo ikke just Beundring værd, men den Maade, hvorpaa de har forstaaet at fremstille Surrogater for de Stoffer, de har haft vanskeligt ved at skaffe, er værd at lægge Mærke til. Man har navnlig paa en meget rationel Maade udnyttet alle Affaldsprodukter.

Efter at der er bleven Mangel paa Bomuld, er man begyndt at fremstille Garn af Papirmasse, og anvender hertil gammelt Papir, Cellulose, Træafslibning og Affald fra Bomulds- og Jutespinderierne. Papirmassen skæres i Strimler, snos og spindes til en Traad.

Heraf væves Baand og spindes Garn, som kan bruges til Vævning af Tæpper, Løbere og Sække og som ogsaa har vist sig anvendelig til Isolationsmateriale. Garnet er smukt glansfuldt og let at farve; dets største Mangel er, at det ikke er meget modstandsdygtigt overfor Vand. Herpaa har man dog dels raadet Bod ved at imprægnerer det.

Tilvirkning af Garn og Tøj af Papir er en gammel, japansk Industri, som nu i Tyskland alter er kommen til Værdighed efter at den i mange Aar har været fortrængt af den Konkurrence, de billige Bomuldsstoffer var den.

Fra Uge til Uge

—o—

Paa Søndag

stort offentligt Bal paa Carlsens Hotel i Sandvig. (Se Annoncen.

Den sidste Vognladning

Kul fik vi i Gaar udleveret til Gasværket fra Rønne; mere kan de ikke undvære, men en Damper er afgaaet

fra England med en Forsyning, der saafremt ingen Uheld støder til, kan ventes til Rønne Lørdag eller Søndag. Kommer den ikke uskadt gennem Minerne og Tyskernes Patroillebaade ser det uægtelig sort ud for Forbrugerne af Gasværkets Produkter.

Sildefangsten

har gennemgaaende iaar været ganske god, selv om Kvaliteten ikke altid er saa god som den kunde være. De sidste Dages Fangst har dog alter bragt en god, stor og fed Sild paa Markedet, men Prisen er høj, ca. 1 Kr. pr. Ol.

Fra Havnen.

Skonnert „Aktiv“ fra Nexø ankom idag Torsdag fra Aalborg med Cement til Nordlandets Handelshus.

Gudstjenester og Møder.

—o—

Søndag d. 13. August.

Allinge K. Kl. 7.
Ols Kirke Kl. 10 Skrm. Kl. 9 1/2.
Om Efterm. Kl. 4 Friluftsmøde i Dalen ved Hammershus. Missionær Janus Dam og Præsten taler.

Mandag den 14. taler Missionær Høyer fra Arabien i Allinge Menighedshjem Kl. 8.

Onsdag den 15. holder Sekretær Nielsen Hedningemissionsmøde i Tejn Missionshus Kl. 7 1/2.

Evan. luth. Missionsforening Allinge Søndag Kl. 4 1/2.

Rutsker Missionshus Søndag Kl. 3. M. Kofoed.

Hjertelig Tak

til alle dem, som har udvist Deltagelse ved vor kære Mand og Fader, H. C. Andersens Sygdom og Begravelse.

Husten og Born.

Nye Sendinger af ny Fangst allerbedste Kvalitet

Bildals Klipfisk

sælges i

Nordlandets Handelshus

1 Kaleschevogn

1 Promenadevogn og 1 Herrecykel, brugte, men gode er til Salg. Bladets Kontor anviser.

Olsker.

Det L. K. Jespersen tilhørende Hus paa 9 Slvj. Grd. overfor Habbem er billig til Salg imod en lille Udbetaling, ved Henvendelse til Johannes Jespersen ved Nydammen i Rutsker.

Til Syltning og Henkogning

bør de bedste Kvaliteter bruges.

Hel Melis i Toppe	Nr. 1
Dansk Demarara	Nr. 1
Dansk grov Melis	Nr. 1
Dansk stødt Melis	Nr. 1
Ægte Bourbon Vanilla i Stænger.	
Laveste Pris — og med Rabat pr. Kontant i	

Nordlandets Handelshus.

By- og Hørredsfuldmægtig

Johannes Kofoed, Hasle.

træffes paa Raadhuset i Allinge hver Mandag efter Kl. 10 Form. og i Klemensker Kro hver Fredag fra 2—5 Eftm.

Spegesild.

Nysaltet bornholmsk Spegesild haves paa Lager i Fjerdingen og Ottinger og sælges til billigste Dagspris pr. kontant. Bestillinger paa saltet Sild modtages gerne.

I. B. Larsen

En lild brodoret Barnekrave fundet og kan mod dette Avertissements Betaling afhentes paa Bogtrykkeriet.

Kunstgødning til Efteraarsbrug!

15 pCt. Superfosfat a 13,40. 37 pCt. Kaligødning a 16,50

er paa Lager og udleveres gerne straks. Prisen er Netto kontant — og gælder for de bestilte Partier, som afhentes i denne Maaned. Det kniber ellers med at skaffe det sædvanlige Kvant Superfosfat.

Nordlandets Handelshus.

Stort offentligt Bal

fra Kl. 8 til 2 afholdes Bøndag den 13. Avgust paa
CARLSENS HOTEL i Sandvig.

Nyt dansk Byg og prima ren Bygskraa

Blandsædskraa, Majsskraa og stor, tørret Majs.
Priserne er beregnet lavest muligt.

Af danske Hvedeklid og Hvedestromel venter vi atter Tilførsel i næste Uge.

Nordlandets Handelshus.

Dame=Lingeri.

Fra Magasin du Nords Systue i København fører jeg stort Lager af Chemiser, Bøklæder, Underliv, Underkjoler, Underskorter og Natkjoler i mange Mønstre og til yderst billige Priser.

J. P. Sommer.

Nørresundby Gødningskalk paa Lager.

(Rimeligvis faar vi endnu en Ladning i Efteraaret).

Vi raader Forbrugere heraf at gøre Bestilling, thi det er jo altid vanskeligt og besværligt at skaffe Kalk rettidigt til Foraaret.

Nordlandets Handelshus.

Senge=Udstyr.

Stort Lager af Dynesatin og Bolster samt prima lette damprensede Fjer og Dun er hjemkommet.

Dynen syes og stoppes gratis og leveres hurtigt.

Stort Lager af Vattæpper i flere Størrelser og Farver.

J. P. Sommer,

Magasin du Nords Udsalg, Allinge.

Aalborg Portland Cement i Sække. Friske Varer.

Vi losser i disse Dage og sælger meget billigt.

Nordlandets Handelshus.



Til Stegning og Bagning

anbefales vort ekstragode Plantefedt.

Allinge Kolonial- & Produktforretning

Berliner-Koks er kraftige

og prima Brændsel i Magasinovne.

Pris a 360 Øre pr. Hektoliter frit tilkøbt her i Byen. — Vi tilraader Køb til Vinteren.

Nordlandets Handelshus.

Klædevarer.

Sort Drapa Satin og Croise.
Ægteblaat Cheviot til Dame- og Herre-Kostumer.
Svære uldne Stoffer til Dame- og Børneoverføj.

Efter de Priser, som Fabrikanten og Grossister nu udbyder Klædevarer til, er disse i min Beholdning værende Varer ekstra billige.

Chr. Olsen,
Messens Ene-Udsalg
ALLINGE.

Gode Kirsebær

købes. Gartner Kofod,
Halleyst, Allinge.

Tørvt til Salg

paa Lundegaard i Olsker
a 1 Kr. hl.

F. Jacobsen.

Systue.

Tirsdag den 15. August aabner jeg en første Klasses Systue for Kjoler, Spadseredragter og Overføj. God Pasning garanteres. Moderate Priser.

J. P. Sommer.

NB. Nogle Syersker og Elever anlages til 15. August.

2 brugte Slaamaskiner Deerings

1 Mejmaskine

sælges meget billigt.

Johan C. Koefoed,
Allinge.

Fluefangere

til 5 Øre Stk. faas hos

J. B. Larsen

En Køkkenpige

kan faa Plads til 1ste September
paa Hølers Hotel, Allinge.

Renvaskede

strikkede uldne Klude og hvid eller sort Uld
byttes med Varer til højeste Dagspris.

Messens Udsalg,

Chr. Olsen, Allinge.

Ligkister

og Ligtøj haves paa Lager.
Johannes Pedersen
Vestergade.

Carlsberg

Nordens største Bryggeri



Største Salg i Danmark
• Største Export •

Langelands Kontrollfoder Nr. 1. Langelands Kontrollfoder Nr. 2

er prima Foderblanding for Malkekvæg.

Ny Sending, som sælges til laveste Pris.

Nordlandets Handelshus.

Til Nedlægning af Sild anbefales

St. Ypes Salt

til billigste Dagspris fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Høstbindegarn! Halmpresse-garn!

Vi har smaa Partier til Rest og beder om Ordre snarest.

Nordlandets Handelshus.



Gode Redskaber til Høsten er

Prima

bornholmske Haandriver
bornholmske Lebomme
franske Støbestaals Høstleer.
Rixford Høforke. Batavia Strygespaan.

Altid billige Priser i

Nordlandets Handelshus.

Korsetter.

Magasin du Nords Udsalg i Allinge

har det største Lager af Korsetter i ekstra gode Faconer og saavel ganske billige som bedre Kvaliteter. Prima Pastform.

J. P. Sommer.

Uanset den senere Prisstigning sælger vi

Linoleumstjære & Kalciumstjære

i hele, halve og kvart Tønder og Dunke til de gamle Priser — og dette vil sige billigere end Dagspriserne er for raa Kultjære.

Nordlandets Handelshus

Prøv vor udmærkede

MARGARINE

og De vil blive tilfreds saavel med Kvalitet som med Pris.
Frisk Tilførsel flere Gange ugentlig.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Til Hjemmebagning anbefales!

Ekstra dansk Rugsigtemel af det allerbedste.

Bageri-Flormel, som giver stort og smukt Brød.

Vi har store Oplag og sælger billigt baade i store og smaa Kvant.

Nordlandets Handelshus.



Vort Lager er rigeligt forsynet med
Prima Bygskraa af ny Byg,
prima Majsskraa samt Byg,
Majs og **Oliekager**.
NB. Coldings kontrollerede Foderblandinger
altid frisklavet og til billigste Dagspris.
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Restbeholdningen af **Straahatte**

sælges med stor Rabat.

Nordlandets Handelshus

Arbejdstøj.

Stort Udvalg i prima stærkt Arbejdstøj er hjemkommet
og bedes De i egen Interesse se mit Lager og høre mine Pri-
ser, før De køber Deres Forbrug.

J. P. Sommer,

Magasin du Nords Udsalg i Allinge.

Patronhylstre,

Kaliber 12 og 16 samt Jagtkruds og alle Numre Hagl og 6 mm Salon
Patroner med Kugle er paa Lager og anbefales til billigste Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Brødrene Anker Jernstøberi & Maskinfabrik

Vandsnegle, Centrifugalpumper til Tømning af Tørvemoser og
Mergelgrave. Hesteriver, Selvindere, Slaa- og Møjemaskiner.
Reparationer af Høstmaskiner.

Badeartikler

køber De billigst i

Nordlandets Handelshus.

Uldgarn.

Jeg har stort Lager af prima dansk og engelsk Uldgarn i sort og
graat og sælger yderst billigt.

J. P. Sommer.

NB. Ren Uld og rene uldne

Klude købes til høj Pris.

Vi anbefaler
vort velassorterede Lager af
Isenkram, Glas, Porcellæn og Fajance
til billigste Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Icopal-Tagfilt behøver ingen Vedligeholdelse!

Den sælges i Ruller — 1/2 Meter brede — 20 Meters Længde — og
til laveste Pris pr. Kontant i

Nordlandets Handelshus.

Allinge Bogtrykkeri anbefales. Telefon 74.

Husk vort velassorterede

Trælast-Lager!

Forlang Tilbud, og vi er til Tjeneste.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Om Ægteskabet.

—o—

En Pige burde aldrig gifte sig
med en Mand, med mindre hun
vidste alt om ham. Hvis hun paa
den anden Side vidste alt om ham,
ville hun ikke gifte sig med ham.

Mange gifte Kvinder har den ke-
delige Vane at brnge alle deres
Penge, før de faar dem — og saa
faar de dem ikke.

Det vilde være et stort Gode, om
Kvinder var lige saa ivrige efter at
forblive gift, som de er efter at blive
det.

Den fuldkomne Ægtemand tilhø-
rer altid en anden Kvinde.

Ægtekabets Baand indbefatter al-
drig Hustruens Tunge.

Det er nutildags overordentlig van-
skeligt for en Mand at sætte Næ-
ring efter sin Kones Tæring.

Intet i Verden bringer saa megen
Skuffelse som en Ægtemand — saa-
fremt det da er Ens egen.

Livet er fuldt af Modsigelser —
efter Ægteskabet.

Ogsaa et Spøgelse.

—o—

En gammel Kone i Leksand i
Sverrig var en Søndag Aften ifærd
med at lægge Dejg til næste Dags
Bagning ved Lyset fra en Lampe,
som kun havde sat paa Bordet ved
Siden af Truget. Under dette var
Nabogaardens store sorte Ged, som
netop havde slidt sig løs, kommet
hen til Vinduet, lokket af Lyset og
drevet af Nysgerrighed efter at se,
hvad der gik for sig.

Da Konen saa op og fik Øje paa
det frygtelige „Gespenst“ udenfor
Vinduet, var hun først ved at be-
svime, men fik omsider Mod til at
krybe langs Væggen til sin Seng,
hvor hun blev liggende med Dynen
over Hovedet og læste alle de Bøn-
ner, hun kunde, til Solen alter stod
op. Der fandt Nabokonen hende
om Morgen; men den gamle vilde
ikke op, før man havde set efter,
om Spøgelset var gaaet. Historien
om Bukken vilde hun ikke tro paa,
men mente, at det var „Himmanden“
selv, som var kommen for at tage
hende, fordi hun lagde Dejg om
Søndagen.

En kedelig Misforstaaelse.

—o—

Der skulde være Bal paa Døv-
stummeinstituttet og i den Anledning
havde Direktøren indbudt en højere-
staaende Embedsmand.

Embedsmanden lovede at komme,
men beklagede, at han ikke kunde
Tegnsproget. Han vidste ikke, hvor-
dan han skulde faa Damerne til at
forstaa, at han gerne vilde danse
med dem.

Ikke andet, sagde Direktøren,
De behøver bare at nikke paa denne
Maade.

Embedsmanden mødte til Ballet
og saa der en ung, vakker Dame.
Han nikkede til hende og de dan-
sede ud. Medens de hvilede sig
efter en Dans, kom en ung Mand
og sagde til Damen:

Men Anna, du lovede jo at
danse denne Dans med mig!

Jeg kommer straks, svarede
den skønne, som heller ikke var
døvstum. Jeg skal blot danse et
Par Omgange med denne døvstumme
Idiot!

Badeliv ved Skagen

set gennem svenske Brillen.

Den bekendte svenske Forfatter
Henning Berger opholder sig for Ti-
den ved et Vesterhavsbad. Derfra
skriver han til en af sine Venner i
Stokholm:

„Her er billigt og godt. Vi bader
i Nordsøen mellem Hajer, Hvalfisk,
Miner, Torpedoer og Lig. — Skaal.“

Gødningsskalk

hjemkommer til Efteraaret. — Bestillinger modtages
gerne hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.



Nyt stort Lager af Skjorter, Strøm-
per, Sokker, Underbeklædning i Uld
og Maccosan, Seler og Sokkeholdere,
Manchetskjorter i hvidt og kulørt,
Flipper, Slips og Veste er hjemkom-
met og anbefales til billige Priser.

J. P. Sommer,
Magasin du Nords Udsalg, Allinge.

Cement, Tagpap,

Tag- og Staldvinduer, Murgrøder, Fyrdøre,
Riste og Renseluger anbefales til billigste Priser.
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Allinge

Ur- og Guldsmedeforretning
anbefales.

NB. Navn isættes gratis i Løbet af 1/2 Time.

Telefon 93.

A. M. Lindberg.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente
af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Magasin du Nords Udsalg

Telefon 5 Allinge Telefon 5

Jeg har daglig faaet stor Tilførsel af nye Varer
og anbefaler eksempelvis:

Prima enkelt og dobbelbredt Dowlas og Medium
samt bleget og ubleget Lærred i mange
Kvaliteter og til yderst billige Priser.

Prima vaskeegte Bomuldstøj og Zefyrlærred
i stort Mønster-Sortiment.
Prima Vaskestoffer til Kjoler og Bluser.

Stort Udvalg i hvide og mønstrede Bluseliv
og Kjoler i Voile og Frottestof

Stort Udvalg i hvide, sorte og kulørte Strøm-
per i mange Kvaliteter.

Stort Udvalg i Traad-Handsker, Glace-
Handsker og Ruskind-Handsker.

Stort Udvalg i Jabots, Stormslør, Strand-
tørklæder og Strandhuer.

Stort Udvalg i Badedragter og Badesko,
Badehætter, Haandklæder
og Badekaaber.

Stort Udvalg i alt til Kjølesyning henhørende.

Se mit Lager og hør min Pris, før de køber
Deres Forbrug.

J. P. Sommer,

Magasin du Nords Udsalg i Allinge.